

Interreg

Austria-Hungary

European Union – European Regional Development Fund

REGIONET Competitive

INTERREG V-A Ausztria-Magyarország Program

ATHU007 – REGIONET Competitive

KKV-k nemzetközi versenyképességének erősítése térségi vállalkozói kezdeményezések bilaterális rendszerén keresztül c. projekt

Bilaterális gazdaságfejlesztési stratégia

**(Soproni járás, Észak-Burgenland (déli területei:
Eisenstadti járás) Mattersburg térségi vállalkozói
kezdeményezések**

2019. május

A REGIONET Competitive című (ATHU007 számú) projekt az INTERREG V-A Ausztria-Magyarország Program keretében, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósul meg.

Tartalomjegyzék

Bevezető	
A térség fő jellemzői, adottságai	4
Térségi gazdaságfejlesztési stratégiák	6
Közös problémák, fejlesztendő területek, közös lehetőségek, 11 szabad kapacitások, potenciálok	11
Határon átnyúló stratégiai fejlesztési javaslatok.....	16
Felhasznált irodalom.....	19

Bevezető

A REGIONET kezdeményezés hívta életre a KKV-k határon átívelő hálózati együttműködésének modelljét az osztrák-magyar határ régióban.

A következő régiók partnerszervezetei vesznek részt benne: Magyarországról Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megye, Ausztriából pedig Burgenland, Niederösterreich és Steiermark tartományok. Az INTERREG projekt projektgazdái 10 projektpartner szervezet alkotja, 5 Ausztriából, 5 Magyarországról.

A 'REGIONET Competitive' projekt célja a vállalkozások közti együttműködés elmélyítése és a versenyképesség növelése mind regionális, mind ágazati szinten, a stratégiai partnerség révén. A vállalkozások hálózatai regionális-nemzeti gazdasági övezetükön túlnyúlóan fejlődhetnek, effektívebben működhetnek egymással együtt, és katalizátorként szolgálhatnak a KKV-k számára a piaci terjeszkedés és az innovációs erő növelése terén.

A vállalatok közti együttműködés elősegítése mellett nagy hangsúlyt helyeznek a siker számára elengedhetetlen feltételre: a vállalkozói kompetencia fejlesztésére.

A térség főbb jellemzői, adottságai

A három járás közvetlenül a magyar-osztrák határ mellett egymás szomszédságában helyezkedik el. A járásszékhelyek – Sopron-Eisenstadt-Mattersburg – közötti távolság mintegy 20 km.

1./

A Soproni Járás jellemzői:

A járás Győr-Moson-Sopron Megye nyugati harmadában, közvetlenül az osztrák határ mellett helyezkedik el. Sopronra jellemző, hogy 30 km-es vonzáskörzetének nagyobb része nem Magyarországra, hanem Ausztriára esik.

Budapesttől való távolsága 220 km, Győr 90 km-re van, míg Bécs (Wien) 60 km, Pozsony (Bratislava) pedig 85 km távolságra van.

A Soproni Járás lakosainak száma mintegy 100.000 fő, a járás területe 870 négyzetkilométer. A járáson belül Sopron Megyei Jogú Város hivatalos lakosság száma 63.500, Fertőszentmiklós városé 3.800, Fertődé pedig 3.400.

A járás további 36 településének lakosság száma összesen közel 30.000 fő.

Megállapítható, hogy a járás lakosság számát, területét és a természeti, kulturális értékeket, jövőbeni lehetőségeket tekintve Magyarország legjelentősebb térségei közé tartozik.

A járás gazdaság szerkezetére az jellemző, hogy a mikro-, kis- és középvállalkozások szerepe a meghatározó. A rendszerváltást követő évek pozitív kilátásai ellenére a megszűnő korábbi nagyvállalatok helyére nem települtek olyan korszerű multinacionális cégek, mint a szomszédos városokba. Gyakorlatilag teljesen kimaradt ez a folyamat a város gazdaságtörténetéből.

Jelenleg az Ipar 4.0 elnevezésű, a digitalizációra, automatizálásra, a tudástőke gyakorlatban történő kamatoztatására alapozó iparfejlesztéseket kell ösztönözni és megvalósítani a térségben.

2./

Az Eisenstadt-i Járás fő jellemzői:

Az Eisenstadt-i Járás lakosságszáma 58.600, mintegy 12 %-os növekedés történt 10 év alatt. A járáshoz 25 település tartozik, melyből 4 város: Eisenstadt (Kismarton), Rust (Ruszt), Neufeld an der Leitha (Lajtaújfalu) és Purbach am Neusiedler See (Feketeváros).

A négy legnagyobb lakosságszámú település: Eisenstadt (14.226 lakos), Neufeld an der Leitha (3.234 lakos), Siegendorf (2.950 lakos) és Hornstein (2.914 lakos). Az Eisenstadt-i Járás természeti környezetét északról a Lajta-hegység, keletről pedig a Fertő-tó határozza meg.

Eisenstadt, mint tartományi főváros gazdasági és közigazgatási centruma a járásnak és egész Észak-Burgenlandnak.

A munkahelyek tekintetében Eisenstadt mellett még fontos Hornstein, Müllendorf, Siegendorf és Neufeld an der Leitha szerepe. Itt található a járás munkahelyeinek 75 %-a

Észak-Burgenland egy főre eső GDP tekintetében Ausztria átlagának 76 %-át éri el, ezzel a 35 NUTS 3 régió közül a 23.

3./

A Mattersburg-i Járás fő jellemzői

A Mattersburg-i Járás 19 települést foglal magába, melyből egy város, Mattersburg (Nagymarton).

A járás lakosságának száma 39.600. A legnagyobb lakosságszámú települések: Mattersburg / 7.238 fő /, Neudörfel (Lajtaszentmiklós) / 4.404 fő / és Pötsching (Pecsényéd) / 2.890 fő /. Egy évtized alatt a járás lakosságszáma 6,5 % - ot növekedett.

A járást nyugatról a Rozália-hegység, délről pedig a Soproni-hegység övezi.

A járásban lévő munkahelyek szempontjából Mattersburg, Neudörfel és Pötsching a legjelentősebbek, a járásban lévő munkahelyek 55 %-a itt található.

A Mattersburg-i Járás is az Észak-Burgenland NUTS 3 régió része, így az egy főre eső GDP tekintetében az előző pontban írtak itt is érvényesek.

Térségi gazdaságfejlesztési stratégiák

Sopron és Térsége:

Sopron és Térsége gazdaságfejlesztési stratégiájának időtávját a „Magyarország fejlesztése 2030” országgyűlési határozathoz igazodva 2030-ban határozták meg azzal, hogy a stratégiai célok megvalósítását haladéktalanul meg kell kezdeni.

Sopron és Térsége (Sopron-Fertőd Kistérség/Soproni Járás – röviden: térség) egy dinamikus és modern kistérség lesz Közép-Európa szívében, mely a szomszédos magyar és osztrák térségekkel kölcsönösen előnyös együttműködésben innovatív utakon jár a gazdaság, az oktatás, a tudományos kutatás és a társadalmi élet minden területén.

Építve kimagasló természeti, történelmi, kulturális értékeire, a képzett munkaerőre és az átfogóan modernizálendő gazdaságszerkezetére hosszú távon biztosítja a stabil, kiszámítható életkörülményeket, folyamatosan javuló életszínvonalat és életminőséget az itt élőknek.

A hazai gazdaság mellett integrálódik a Centrope régió világgazdasági mértékben is jelentős gazdaságába, fejlődésében épít az ebből származó lehetőségekre és egyben sajátosságaival, adottságaival, magasan képzett és kreatív humán kapacitásaival hozzájárul annak hosszú távú kiszámítható és sikeres működéséhez.

Átfogó, fő stratégiai célok

A térség gazdaságának átfogó modernizálása az Ipar 4.0 trendek mentén

- Az Ipar 4.0 terén az élvonalba kerülés megcélozása, együttműködésben a szomszédos osztrák térségekkel és távlatosan a Centrope régió többi térségével

- Az egyes gazdasági ágazatokban az innováció, a kutatás-fejlesztés mindennapi gyakorlattá tétele a Soproni Egyetem tudományos, szellemi bázisára építve és azt a korszerű gazdaság igényei szerint továbbfejlesztve
- Az Egyetem és a gazdasági szereplők, a Sopron Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara kapcsolatrendszerének további erősítése, Gazdaságfejlesztési Kompetencia és Módszertani Központ létrehozása
- A térség a hazai gazdaság részeként integrálódva a jelenleg gazdaságilag sokkal fejlettebb osztrák térségekbe váljon vonzó befektetési térré a digitális és tudásalapú vállalkozások számára

A magas színvonalú humán tudás-tőke fejlesztése, az adottságok mind teljesebb kihasználása a térség és a szomszédos térségek fejlődése érdekében

- A térség hagyományosan magas színvonalú oktatási rendszerére alapozva a középfokú szakképzés, a felsőoktatás, és a gyakorlat-orientált tudományos kutatás fejlesztése
- A Soproni Egyetemen folyó képzésekre és tudományos kutatásokra alapozva az oktatási, kutatási, fejlesztési eredményeknek Sopron és Térsége, továbbá a környező magyar és osztrák térségek gazdaságfejlődésének szolgálatába állítása kölcsönösen előnyös együttműködések útján. A Soproni Szakképzési Centrum iskoláiban és a térség többi szakképző intézményeiben rendelkezésre álló szaktudás, képzési kapacitás mind teljesebb kihasználása a szakmai továbbképzésekben. Kölcsönösen előnyös együttműködés erősítése a szomszédos osztrák térségekkel a közép- és felsőfokú szakképzés, a tudományos kutatás, az innovatív megoldások elterjesztése terén.

Sopron és Térsége kiemelkedő természeti, történelmi, kulturális értékeire alapozva váljon hazai és nemzetközi téren egyaránt kiemelkedő turisztikai célponttá, egyben otthonos, minőségi élettérré

- Sopron és a Fertőtáj turisztikai kínálatának koordinált, egységes fejlesztése, pozicionálása
- Az év nagy részére kiterjedő turisztikai attrakció kínálat, a szezonális jelleg mérséklése
- A gyógyvizekre alapozva az egészségturizmus pozicionálása
- Egymást kölcsönösen erősítve turisztikai együttműködés a szomszédos osztrák turisztikai desztinációkkal
- Határozottabb, markánsabb, együttes megjelenítése a nemzetközi idegenforgalmi piacon közös értékeinknek

A kistérség vidéki településeinek fejlesztése, az életszínvonal, életminőség javítása révén a vidék megtartó erejének segítése, a kiváló termőhelyi adottságok és a termelési kultúra hagyományainak kamatoztatása

- A vidéki gazdaság erősítése a mezőgazdaság, a turizmus és a helyi termékfeldolgozás és értékesítés feltételeinek javítása útján, vállalkozások vidéki megtelepedésének ösztönzése
- A már jelenleg is komoly turisztikai potenciállal rendelkező Sopron-Fertőtáj térség további fejlesztése mellett a járás déli részében rejlő lehetőségek jobb kiaknázása (pl. falusi turizmus, hagyományőrzés, vadászati turizmus)
- A Soproni Történelmi Borvidék részét képező vidéki települések pozicionálása (hasonlóan a Fertő tő környéke és az un. „Balufränkischland” osztrák településeihez), a Borvidéken belüli összefogás, együttműködés erősítése
- A határon átvezető úthálózat fejlesztése a szomszédos települések között

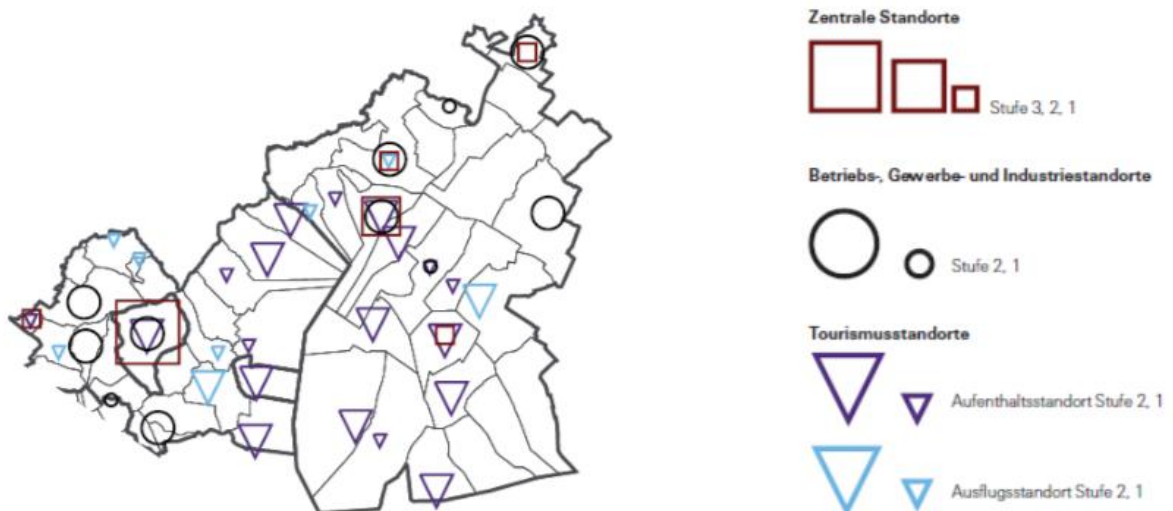
Nordburgenland és Mattersburg:

Burgenlandi Vidékfejlesztési Konceptió (LEP 2011)

A 2011-es Vidékfejlesztési Konceptió segítségével Burgenland tartomány a következő 10-15 évre meghatározta fejlesztési stratégiáját. A „Területi struktúra” részben a következő témákkal kapcsolatos célkitűzéseit és a megvalósításhoz szükséges feltételeket részletezi:

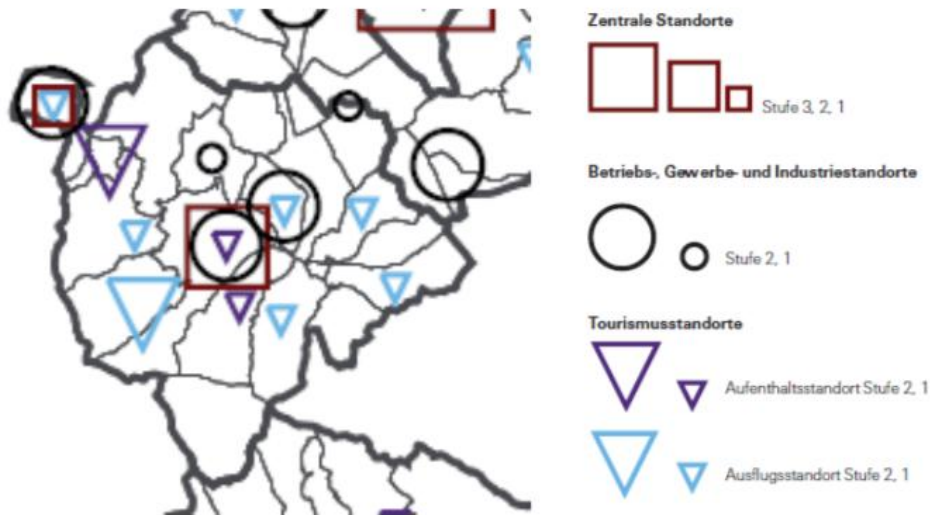
- Munka és Szociális ágazat
- Energia
- Gazdaság és Infrastruktúra
- Természet és Környezet
- Turizmus és Kultúra

Nordburgenland területén az alábbi központi helyeket, illetve vállalati-, üzemi-, ipari- és turisztikai székhelyeket jelölték ki:

Forrás: Burgenlandi Vidékfejlesztési Konceptió (2011), brosúra 51. oldal

A koncepció során kiválasztott központi helyek, illetve vállalati-, üzemi-, ipari- és turisztikai székhelyek Mattersburg régiójában:

Forrás: Burgenlandi Vidékfejlesztési Koncepció (2011), brosúra 51. oldal

Burgenlandi Fejlesztési Stratégia 2020

A „Burgenlandi Fejlesztési Stratégia 2020” 2012-ben készült el az ÖIR által (Osztrák Területtervezési Intézet) és a 2014-2020-as uniós programperiódus fontos inputjaként szolgált. Fontos tartalmi iránymutatásokat tartalmaz a 2020-ig tervezett vidékfejlesztési politika számára, illetve egyidejűleg számos más területet érintő stratégiai elgondolásokat és intézkedéseket is részletez.

A „Burgenlandi Fejlesztési Stratégia 2020” az alábbi 5 stratégiai területet mutatja be:

- Erőforrások felhasználása és Környezet
- Regionális fejlesztés, Gazdaság és Székhelyek
- Képzés, Kvalifikáció és Foglalkoztatás
- Kutatás és Tudásbázisú fejlesztések
- Életminőség és Élettér

Helyi Fejlesztési Stratégia LEADER (LES 14-20)

A „nordburgenland plus” egyesület 2014-ben a LEADER 2014-2020 nevű fejlesztési programban való részvételhez kidolgozott egy részletes Helyi Fejlesztési Stratégiát, amelyben Nordburgenland és kerületei, vagyis Mattersburg, Eisenstadt és Neusiedl fejlesztései területei lettek konkretizálva. A stratégia 3 irányvonalra fókuszál:

- Értékteremtés
- Természetes erőforrások és Kulturális örökségek
- Közérdekű struktúrák és funkciók

Közös problémák, fejlesztendő területek, közös lehetőségek, szabad kapacitások, potenciálok

A 3 régió gazdaságfejlesztési stratégiáját tekintve sok hasonlóságot találhatunk mind a közös problémák, mind pedig a közös lehetőségek tekintetében. Sopron és a Fertőtáj mindig egyfajta híd szerepet töltött be Magyarország és Ausztria között. Sok közös kulturális, természeti, történelmi és szellemi érték köti össze ezeket a térségeket, amelyek talán még jobban motiválják a közös fejlesztéseket és határon átnyúló együttműködések. Ez a fejezet a fent említett közös problémákat, fejlesztendő területeket és a térségekben rejlő potenciálokat mutatja be.

Gazdasági:

A soproni a járásban regisztrált vállalkozások száma 14730, a ténylegesen működő vállalkozásoké pedig 6350, ennek 77 %-a a szolgáltató szektorban tevékenykedik. A térség gazdaság szerkezetére az jellemző, hogy azt alapvetően a mikro-, kis- és középvállalkozások határozzák meg. 250 fős létszámot meghaladó foglalkoztatottal

mindössze 6 termelő vállalat rendelkezik. Magyarország 100 legjelentősebb vállalkozásának listáján nem szerepel Soproni Járásban működő cég.

Eisenstadt és Mattersburg régió gazdaságára a "mikro vállalkozások" jellemzők (legfeljebb 9 alkalmazottal). Az összes vállalkozást tekintve több mint 90 % ebbe a kategóriába tartozik mindkét régió esetében. A munkavállalók átlagosan 22-23%-a dolgozik ezekben a mikrovállalkozásokban. Ennek a kategóriának a sajátos problémája az, hogy a tulajdonosok maguk dolgoznak a vállalatnál, és nincsenek forrásaik a vállalat stratégiai munkájához. Ebből következik, hogy hiányoznak olyan erőforrások, mint például egy határon átnyúló együttműködés, amely nem egy közvetlenül termelést eredményező tevékenység. Éppen ezért jelentős lehetőséget rejt magában az olyan potenciális gazdasági régiók közelsége, mint például Wiener Neustadt, vagy Sopron.

A munkaerő piaci helyzet aktuális kérdései, a szakképzés helyzete

A munkaerőpiac fő jellemzője, hogy a néhány évvel korábbihoz képest is alapvetően megváltozott a helyzet. Jelenleg nem a munkanélküliség a gond, hanem sokkal inkább az, hogy ma már a súlyos munkaerőhiány sokszor gátját képezi a vállalkozásaink növekedésének. Figyelemre méltó például Ausztriában a fémgyártók csoportjában az évek folyamán csökkenő vállalkozások száma az alábbi szakmákat tekintve: lakatosok, mezőgazdasárigép-technikusok, kovácsok, vízvezeték-szerelők, fémöntők, rézművesek, fémművesek, gravírozók, fémmesterek, fémlakatosok

A szakképzés terén az az egyik fő célkitűzés, hogy folyamatosan biztosított legyen a gazdaság szakember szükséglete. A szakképzés tekintetében a fő problémát az jelenti, hogy elsődlegesen a kedvezőtlenül alakuló demográfiai folyamatok eredményeként folyamatosan csökken úgy a tanulói, mint a hallgatói létszám. A szakképzés vonzerejének növelésével, a másodszakmás képzések elterjesztésével, a felnőttoktatás, felnőttképzés bővítésével igyekeznek a térség szakképzésért felelős szereplői a gazdaság igényeinek eleget tenni. Fontos elhatározásunk, a kölcsönösen

előnyös együttműködés erősítése a közép- és felsőfokú szakképzés, a tudományos kutatás, a gazdaságfejlesztés terén, illetve intézményesített együttműködés kialakítása a Sopron Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara és a szomszédos osztrák gazdasági kamarák, gazdaságfejlesztési szervezetek között.

Közlekedési infrastruktúra

A közlekedési infrastruktúra fejlesztésének igénye hangsúlyosan felmerült a stratégia előkészítése során rendezett workshop-okon is, mivel a résztvevők szerint annak állapota már gátja a gazdaság fejlődésének is. Sopron város közlekedése az elmúlt néhány év során annyira túlzófolttá vált, hogy az negatívan hat ki a gazdaságra, a munkába, iskolába járásra és természetesen az általános életfeltételekre. Keleti és nyugati irányból is nagyrészt egyetlen útvonalon, a 84-es főúton közelíthető meg a megyei jogú város, ami már a bemeneti szakaszokon hatalmas zsúfoltságához vezet,

főleg azokban az időszakokban, amikor az Ausztriába munkavállalási céllal ingázók a munkahelyükre mennek, vagy onnan jönnek. Fontos az M 85 autóút mielőbbi megépítése, de emellett a járás és Sopron város belső úthálózatának fejlesztése. Az Ágfalva-Schattendorf (Somfalva) határátkelőn át történő megközelítés problematikus, mivel az osztrák települések ingázók általi túlzott közlekedési leterhelése miatt reggel 5 és 8, továbbá délután 16 és 19 óra között osztrák oldalon lezárják az átkelőt. A Sopronkőhida - Sankt Margarethen (Szent Margitbánya) határátkelőn át történő megközelítés egyrészt jelentős kerülőt jelent, másrészt a határ és Sopronkőhida közötti út rossz állapotú és keskeny. Szintén fejlesztendők a határon átmenő közúti kapcsolatok is.

A vasúti közlekedés terén fő probléma, hogy az egy sínpárú Sopron-Győr vonal teljesítőképessége határára ért. Ennek a vonalnak két sínpárúra bővítése és a pálya szerkezetének felújítása szükséges annak érdekében, hogy alkalmassá váljon a 160 km/órás sebességű közlekedésre. A Sopron-Szombathely vonal jelenlegi állapotában alkalmas a térség teher és személy forgalmának zökkenőmentes lebonyolítására, ugyanakkor a térség szerepének felértékelése érdekében indokolt a

déli irányú vasúti összeköttetést szintén két sínpárra bővíteni. Ezzel térségünkön keresztül létesülne egy fontos vasúti összeköttetés Nyugat- és Észak-Európa – Bécs irányából az Adriai tenger felé. A Centrope régió belüli magyar szerepkör vonatkozásában fontos hátrányt jelent, hogy mindeddig nem jött létre egy nyugat-magyarországi regionális közlekedési szövetség. Az ausztriai Kelet Régió Közlekedési Szövetségnek (VOR) a GYSEV Zrt. 1994 óta tagja, de ez elsődlegesen Burgenland közlekedése szempontjából jelent előnyt.

Az Eisenstadt-i és Mattersburg-i Járások közlekedési infrastruktúrája lényegesen fejlettebb a Soproni Járásénál. Eisenstadt Járás kiválóan kapcsolódik Ausztria közlekedési hálózatába, mindenek előtt Bécs és térsége továbbá Alsó-Ausztria déli térsége irányába az A 3-as autópályán. Hasonlóan jó a kapcsolat Közép- és Dél Burgenland felé az S 31-es autóúton. A Schengeni övezet 2007-ben történt kibővítésével a Klingenbach-i határátkelő egyre jelentősebb szerepet tölt be a nemzetközi forgalomban.

A Mattersburg-i Járás kiváló közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik az S 4 autóúton keresztül Wiener Neustadt (Bécsújhely) és Alsó-Ausztria déli térségi felé.

Az S 31-es autóút pedig Közép- és Dél- Burgenland irányába teremt kiváló közlekedési kapcsolatot.

Turizmus, idegenforgalom

Jelentős feladat a térségek egészét átfogó turisztikai kínálat, marketing stratégia megteremtése, a történelmi, kulturális, természeti adottságainak összehangolt, egységes, egymásra épülő megjelenítése, pozicionálása. Az idegenforgalmi szezonálitást csökkenteni, a járások program kínálatát növelni, a turizmus marketinget jelentősen erősíteni kell.

Célunk egy egymást kölcsönösen erősítő határon átnyúló turisztikai együttműködés, egy határozottabb, markánsabb, együttes megjelenítése a nemzetközi idegenforgalmi piacon a már jelenleg is közös értékeinknek:

- Fertő-Neusiedlersee Világörökségi terület
- Fertő Hanság Nemzeti Park – Nationalpark Neusiedlersee-Seewinkel
- Liszt Ferenc, Joseph Haydn világhírű zeneművészeti munkássága
- az Eszterházy és a Széchenyi család történelmi, építészeti és szellemi öröksége

Az egykor Sopron-Ruszt-Pozsony néven egy borvidéket alkotó, és mai is hasonló természeti, éghajlati adottságokkal rendelkező Soproni Borvidék és a Fertő menti és Közép-Burgenland-i borvidékek (Neusiedlersee, Neusiedlersee Hügelland-Leithaberg, Mittelburgenland) közötti kapcsolatok kölcsönösen előnyös erősítése is közösen fejlesztendő terület.

Ipar 4.0

Meggyőződésünk, hogy az Ipar 4.0 terén is igazán akkor lehetünk sikeresek, ha az osztrák és magyar térségek együttműködnek egymással. A globalizálódó világpiacra nem a szomszédos európai térségek az igazi versenytársak, hanem az ún. feltörekvő (és dinamikusan felfelé is haladó) országok. Ebben a versenyben csak közösen, és a szomszédos európai régiókkal összefogva, az erősségeinkre koncentrálnak lehetünk sikeresek. A világpiacra egy kistérségnyi terület nem igazán tud megjelenni. A Magyarország, Ausztria, Szlovákia és Csehország legfejlettebb térségeit átfogó Centrop-e régió részeként azonban komoly esély van a sikerre, az Európai Unió átlagához történő felzárkózásra.

Határon átnyúló stratégiai fejlesztési javaslatok

Gazdasági

- A régióban növekedési potenciállal rendelkező vállalkozások és iparágak támogatása: A régió cégei (minden gazdasági ágazatban) a stabil és fenntartható regionális foglalkoztatási lehetőségek és a regionális gazdasági ciklusok alapját képezik, különösen a növekedési potenciállal rendelkező vállalatok és ágazatok. Az értékteremtés célzott növelése jelentősen hozzájárulhat a fenntartható, jó minőségű munkahelyek létrehozásához és fenntartásához a régióban.
- A kedvező térbeli helyzetekben, jó infrastruktúrával és a felső-regionális közlekedési infrastruktúrával való összeköttetéssel az új üzleti helyszínek fejlesztése a közösségi együttműködés keretében.

Szakképzés

- Kutatás, technológiafejlesztés, innováció erősítése
- Az egyetemi kutatóbázisok kiépítésének folytatása, a technológia-orientált vállalkozások kiszolgálása, az innovációs intézményrendszer fejlesztése
- Szakképzés vonzerejének növelése, a másodszakmás képzések elterjesztése, a felnőttoktatás, felnőttképzés bővítésére
- Regionális szakképzett munkaerő-potenciál figyelembevétele, hiányszakmák iránti érdeklődés fellendítése

Közlekedési infrastruktúra

- Közlekedési kapcsolatok fejlesztése

- Az országhatár elérhetőségének javítása, Sopron tehermentesítése, az Ausztriában dolgozók közlekedésének megkönnyítése
- Hálózatfejlesztés a kerékpáros utaknál
- Határátkelők bővítése

Turizmus, idegenforgalom

- Új turisztikai kínálatok kialakítása és összekapcsolása
- Speciális, térségi arculatú kínálati elemek fejlesztése
- Turisztikai aktivitás élénkítése
- Kulturális infrastruktúra és vonzó szabadidős létesítmények
  - Természet (táj, Neusiedler See, nemzeti park, természeti parkok)
  - Kultúra (Esterházy és Széchenyi család, zenei (Liszt Ferenc, Joseph Haydn) és színházi rendezvények)
  - Bor és gasztronómia
- A környezet és a természetvédelem figyelembe vétele az idegenforgalmi kínálat tervezésében és forgalmazásában
- Az éjszakai turizmus mellett támogatni kell a minőségi és fenntartható kirándulási és kirándulási turizmus fejlesztését is
- Kétoldalú tematikus képzés, továbbképzési sorozat

Innováció, tudásipar

- Információs, kommunikációs technológiák hozzáférésének elősegítése
- Kutatás-fejlesztés-innováció intézményi kereteinek bővítése
- Környezetbarát technológiák alkalmazása
- Vállalkozás aktivitás innováció alapú fejlesztése
- A tudásfeldolgozás és az innováció előmozdítása

- Az innováció tudatosságának növelése, a kreatív iparágak integrálása
- Az induló vállalkozások támogatása az innováció, a szolgáltatás, a tanácsadás területén
- A vállalatok innovációs tudatosságának növelése, a kreatív iparágak bevonása a fejlesztési folyamatokba

Kapcsolatépítés, együttműködés

- Kétoldalú tematikus tréningek, továbbképzési sorozat
- Üzleti kézfogás, tanulmányutak
- Tudás és tapasztalatcsere a „Helyi ellátás új modelljei és megoldásai”
- Térségi központok fejlesztése, települési kapcsolatok javítása
- Kisvárosi, mikrotérségi központok funkció bővítése
- A települések összehangolt mikrotérségi fejlesztései
- A határokon átnyúló és régiók közötti együttműködés továbbfejlesztése, stratégiai szövetségek kialakítása számos témakörben
- A nemzetközi együttműködés különösen fontos a biztonság, az ellenőrzés és a vízvédelem területén
- A nagyobb regionális tudatosság és a közös célok és szinergiák keresése hozzájárul az életminőség javításához és a régiók versenyképességének növeléséhez
- Katasztrófa-elhárításban, polgári védelemben való nemzetközi együttműködés

Felhasznált irodalom

- 1/2014. (I.3.) Országgyűlési határozat a Nemzeti Fejlesztés – 2030 ig terjedő programjáról és az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról
- 1996.évi XXI. törvény a területfejlesztésről és területrendezésről
1999. évi CXXI. törvény a gazdasági kamarákról
- 2011.évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
- A Soproni Gazdasági Régió (3.000 példány, 60 oldal) 2013 Szerkesztők: Kovács Árpád és Dr. Bihari István
- Alpokalja-Fertőtáj 2009, 2010, 2011, 2012. (10-10 ezer példány 44 oldal) Írta és szerkesztette: Dr. Bihari István
- Alpokalja-Fertőtáj Leader Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája 2014, módosítva: 2017
- Arbeitsmarktprofile, AMS 2016
- Einzelhandelsstruktur- und Kaufkraftstromuntersuchung Land Burgenland. Untersuchung im Auftrag der Wirtschaftskammer Burgenland. Verfasser: CIMA Beratung + Management GmbH. Juni 2010
- Emberi Erőforrás-fejlesztési Operatív Program
- Európa 2020
- Fertőd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája 2009
- Fertőszentmiklós Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2017
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
- Győr-Moson-Sopron Megyei Integrált Területi Program 2015
- Győr-Moson-Sopron Megyei Területfejlesztési Konceptió – Helyzetfeltárás 2012
- Győr-Moson-Sopron Megyei Területfejlesztési Konceptió 2014
- Győr-Moson-Sopron Megyei Területfejlesztési stratégiai és operatív Program 2014
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
- Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program
- Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Operatív program
- Közös Stratégia keret
- Landesentwicklungsprogramm Burgenland (LEP 2011)

Made in Sopron - Sopron és Térsége Gazdasága (3.000 példány, 52 oldal) 2014
Szerkesztők: Kováts Árpád és Dr. Bihari István
Sopron és Térsége Gazdaságfejlesztési Stratégiája (2018)
Sopron Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2014
Sopron Megyei Jogú Város Integrált Területi Programja 2015
Sopron-Fertőd Kistérség (12.000 példány, 112 oldal, utánnomás + 2.000 pld.) Írta és szerkesztette: Dr. Bihari István 2008.
Soproni Foglalkoztatási Paktum Foglalkoztatási Stratégiája 2017
STATcube – Statistische Datenbank von STATISTIK AUSTRIA, © Copyright Statistics Austria
Statistik Burgenland. Tourismus 2016. Eisenstadt. 2017
Strategie Burgenland 2020. ÖIR (Österreichisches Institut für Raumplanung). 2012
nordburgenland plus. Lokale Entwicklungsstrategie LEADER (LES 14-20)
Területfejlesztési Operatív Program
Területi Agenda 2020
Vidékfejlesztési Program
Wirtschaftsentwicklungsstrategie – Region Mattersburg (2018)
Wirtschaftsentwicklungsstrategie – Region Nordburgenland (2018)
WK Burgenland. Anzahl der aktiven Spartenmitglieder etc.